

PROTOCOL ROUTES NAAR SUCCES

Dit protocol is bedoeld om zo veel mogelijk regelingen te bundelen, die gaan over leerlingen die willen afwijken van de gebaande paden in het onderwijs en zo met een passend diploma van school gaan. Hierbij onderscheiden wij een tweetal groepen, te weten leerlingen die willen switchen tussen onderwijstypes en leerlingen die binnen de HAVO of het VWO willen afwijken van de gebruikelijke route.

Het hoofddoel is om voor alle betrokkenen duidelijkheid te scheppen over wat er mogelijk is en onder welke voorwaarden. Deze regelingen zijn evenwel nadrukkelijk niet beklemmend bedoeld. Het moet, naar redelijkheid en billijkheid, altijd mogelijk zijn af te wijken als individuele gevallen daartoe nopen.

Alle regelingen die in dit protocol beschreven staan hebben vier uitgangspunten:

- Het gaat om het toekomstperspectief van de leerling, dus hij/zij is aan zet in dit proces.
- Een goede planmatige begeleiding is noodzakelijk.
- De regelingen moeten binnen de grenzen van wet- en regelgeving vallen en binnen het bevorderingsreglement van het KKC.
- De regelingen moeten binnen de grenzen van het financiële en organisatorische haalbaar zijn.

INHOUDSOPGAVE

1. OVERSTAPPEN VAN VWO NAAR HAVO (AFSTROOM)	3
1.1 VAN VWO NAAR HAVO IN KLAS 1, 2 EN 3	3
1.2 VAN 4 VWO NAAR 5 HAVO	4
1.3 VAN 4 VWO NAAR 4 HAVO	5
1.4 VAN 5 VWO NAAR 5 HAVO	5
2. OVERSTAPPEN VAN HAVO NAAR VWO (OPSTROOM)	6
2.1 VAN HAVO NAAR VWO IN DE ONDERBOUW	6
2.2 VAN 5 HAVO NAAR 5 VWO (DREMPELLOZE OVERSTAP)	7
3. UITSTROMEN NAAR ANDER ONDERWIJS	8
3.1 UITSTROMEN VAN ÉÉN EN TWEE HAVO NAAR HET VMBO	8
3.2 UITSTROMEN NAAR HET MBO	9
3.3 OVERSTAP NAAR HET VAVO	10
4 EXTRA RUIMTE VOOR BIJZONDERE LEERLINGEN(MAATWERK)	11
4.1 EXTRA VRIJE RUIMTEVAK HAVO	11
4.2. EXTRA VRIJE RUIMTEVAK(KEN) VWO	12
4.3 VERSNELD EXAMEN DOEN OP HET VWO	12
4.4 VERBREDINGSPROJECT 'KKCHALLENGE'	13
4.5 WITTE KAART	13
4.6 CERTIFICATEN	14
4.7 TWEEDE MODERNE VREEMDE TAAL LATEN VALLEN	15
4.8 OP DE HAVO VAK(KEN) VOLGEN OP VWO-NIVEAU	16

1. OVERSTAPPEN VAN VWO NAAR HAVO (AFSTROOM)

Elk jaar stapt een aantal leerlingen van VWO over naar HAVO. Het is van belang dat dit niet ad-hoc gebeurt, maar weloverwogen, met oog voor de ambities en behoeften van de leerling. Daarom is het maken van een plan tussen leerling, ouders en mentor, met hulp van de decaan, essentieel. Dit zorgt voor gemotiveerde en toekomstgericht leerlingen op onze havo.

1.1 VAN VWO NAAR HAVO IN KLAS 1, 2 EN 3

Inleiding en aanleiding

Er zijn verschillende redenen waarom leerlingen in de onderbouw van het VWO (wellicht) niet over kunnen naar het volgende jaar. Het niveau kan bijvoorbeeld te hoog zijn, ze kunnen persoonlijke problemen hebben, of ze hebben een nare thuissituatie. Een deel van deze leerlingen zou gebaat kunnen zijn met het aanbieden van een overstap naar de volgende klas op de HAVO (bv van 2V naar 3H). Zo blijft er voortgang in de schoolcarrière en kunnen we meer perspectief bieden op het behalen van een diploma.

Doelgroep

Leerlingen die (zouden kunnen) doubleren in de onderbouw VWO.

Tijdpad en actielijst

Eerste signalering vindt plaats na de tweede toetsweek. Gesprek tussen leerling, ouders en mentor over de mogelijkheid over te stappen. Objectief voorleggen en doornemen van de eventuele voor- en nadelen. Er wordt een plan-B gemaakt voor als overgang onmogelijk zal blijken.

Na de prognose – begin maart – is er contact met leerling, ouders, leerlingcoördinator, mentor over de overstap; uitleg over de voorwaarden, de voor- en nadelen en de begeleiding. Rond deze tijd krijgt de leerling een gesprek op het decanaat over de toekomstmogelijkheden met een HAVO diploma en alle routes naar succes. Naar aanleiding van deze gesprekken wordt een plan gemaakt om de overstap tot een succes te maken. Er is in deze periode extra aandacht voor leerlingen in 3 VWO voor een profielkeuze op de HAVO. Er wordt in de prognose rekening met deze leerling gehouden.

Als de leerling op het eindrapport niet bevorderd is naar het volgende leerjaar van het VWO, beslist de docentenvergadering, of bevordering naar het volgende leerjaar op de HAVO wordt toegestaan. Er wordt dan een schriftelijke bevestiging naar de ouders gestuurd.

In de tweede helft van het jaar kan, in geval van twijfel over het niveau, een NIO test worden afgenomen. De school zorgt voor aanmelding en een vergoeding van de kosten. De ouders wordt toestemming gevraagd voor afname van de test.

Een overstap VWO naar HAVO (van hetzelfde leerjaar) kan ook tijdens een schooljaar. De mentor bespreekt dit in eerste instantie met de ouders. Als die akkoord zijn met een tussentijdse overstap, nemen de betrokken afdelingsleiders een beslissing. Een tussentijdse overstap kan alleen als er voldoende tijd is en plek in de betreffende HAVO-klassen.

Uitgangspunten

De leerling krijgt goede en planmatige ondersteuning; de leerling toont zelf voldoende motivatie om te slagen op de HAVO. Voor leerlingen die willen overstappen van 3V naar 4H geldt dat het profiel aansluit bij zowel de mogelijkheden als de ambities van de leerling op HAVO niveau.

Leerlingen die niet voldoen aan bovenstaande tijdspad en uitgangspunten kunnen in principe niet overstappen en zullen dus doubleren, desnoods in dezelfde klas op HAVO niveau. Van de beslissing die wordt genomen worden de ouders en leerling schriftelijk in kennis gesteld door de (afleverende)afdelingsleider of mentor.

Nazorg

Na de overstap is nazorg van belang gebleken. De kans op dalende motivatie is kleiner dan bij doubleren, maar wel aanwezig. Daarom spreekt de mentor, na de zomervakantie en voor de herfstvakantie, met de betreffende leerling en onderhoudt regelmatig contact. Zo nodig volgt daarna contact met het zorgcoördinator of decanaat. Bij onvoldoende resultaten wordt overgestapt naar hoofdstuk 3 van dit protocol.

1.2 VAN 4 VWO NAAR 5 HAVO

Inleiding en aanleiding

In 4 VWO krijgen veel leerlingen het voor het eerst moeilijk. Ze hebben namelijk net een profiel gekozen, dus het niveau van vakken wordt hoger. Er wordt ook meer denkwerk gevraagd en minder leerwerk. Een aantal van deze leerlingen zou hierdoor in de fuik van VWO 5 terecht kunnen komen. Ze blijven bijvoorbeeld zitten, redden het de tweede keer net, blijven nog eens zitten in 5 VWO en moeten dan helaas van school.

Voor deze leerlingen zou een overstap naar 5 HAVO in veel gevallen beter zijn dan blijven zitten. Extra complicatie hierbij zijn de (schoolexamen-)toetsen die 4 HAVO-leerlingen al moeten maken ter voorbereiding van hun eindexamen. Er zal dus een overstapprogramma moeten worden gemaakt. Hierbij dient te worden aangetekend dat op de havo één vak minder gevolgd hoeft te worden, maar ook dat maatschappijleer niet in 4 VWO en wel in 4 HAVO in het curriculum zit.

Doelgroep

Leerlingen die (kans maken om te) doubleren in 4 VWO.

Tijdspad en actielijst

Eerste signalering vindt plaats na de tweede toetsweek. Er volgt een gesprek tussen leerling, ouders en mentor over de mogelijkheid over te stappen. Voor- en tegenargumenten van een overstap worden besproken. Er wordt een deadline gesteld voor de keuze, zodat een overstapprogramma gemaakt kan worden. Deze deadline is hoe dan ook voor maart daar er nog veel moet worden ingehaald.

Bij nadering van de deadline volgt overleg met leerling, ouders, leerlingcoördinator, mentor en decan over de overstap; uitleg van de voorwaarden, de voor- en nadelen, toekomstmogelijkheden en de begeleiding. Leerling en ouders krijgen even bedenktijd voor een go of no go.

Bij een 'go' wordt, naar aanleiding van de gesprekken en overleg met de betreffende vakdocenten, een plan gemaakt om de overstap tot een succes te maken, met daarin de cijfermatige voorwaarden voor overstap en het inhaalwerk voor bijvoorbeeld maatschappijleer en eventueel andere schoolexamens.

Na het besluit van de docentenvergadering bij het eindrapport, wordt er dan een schriftelijke bevestiging naar de ouders gestuurd.

Nazorg:

We moeten van een eindexamenkandidaat verwachten dat hij of zij gemotiveerd is. Na de overstap naar 5 HAVO zal echter wel extra aandacht gegeven moeten worden aan een tweetal onderwerpen:

1. Studiekeuze.
2. Examenvaardigheden op HAVO niveau.

1.3 VAN 4 VWO NAAR 4 HAVO

Inleiding en aanleiding

Een overstap 4 VWO naar 4 HAVO (van hetzelfde leerjaar) kan ook tijdens een schooljaar. De mentor bespreekt dit in eerste instantie met de leerling en de ouders. Als die akkoord zijn met een tussentijdse overstap, nemen de betrokken afdelingsleiders een beslissing. Een tussentijdse overstap kan alleen als er voldoende plek in de betreffende 4 HAVO-klassen is. De overstap van 4 VWO naar 4 HAVO moet voor de kerstvakantie gemaakt worden.

Doelgroep

Deze overstap is voor leerlingen waarvoor blijkt dat 4 VWO te hoog gegrepen is.

Uitgangspunten zijn

De leerling krijgt goede en planmatige ondersteuning; de leerling toont zelf voldoende motivatie voor de overstap naar 4 HAVO. Bij een tussentijdse overstap naar 4 HAVO volgt deze leerling in de tweede helft van het schooljaar CKV nog met 4 VWO.

1.4 VAN 5 VWO NAAR 5 HAVO

Inleiding

Elk jaar zijn er leerlingen die in 5 VWO (zouden kunnen) blijven zitten. Een deel van deze leerlingen is al eens blijven zitten in 4 VWO, een ander deel doubleert wellicht zelfs twee keer in 5 VWO. In het verleden gingen de meeste van deze leerlingen naar het VAVO. VAVO-instellingen stellen echter steeds strengere eisen aan leerlingen. Als ze al twee keer zijn blijven zitten op het VWO, wordt daarom vaker alleen een plaats in 4 HAVO aangeboden. Voor deze leerlingen wordt het daarom soms en bij uitzondering toegestaan om het volgende jaar plaats te nemen in 5 HAVO. Deze route biedt immers veel meer perspectief voor deze leerlingen.

Doelgroep

Er zijn twee doelgroepen te onderscheiden voor deze regeling:

1. Leerlingen die zouden kunnen doubleren in 5 VWO, over wie de docenten van mening zijn dat ze op termijn, om uiteenlopende redenen, geen VWO diploma kunnen halen.
2. Leerlingen die al eens zijn blijven zitten in 4 VWO of 5 VWO, die aan het eind van het jaar waarschijnlijk zonder diploma de school verlaten.

Tijdpad en actielijst

Na de derde toetsweek wordt geïnventariseerd door mentoren en leerlingcoördinator welke leerlingen voor deze route in aanmerking kunnen komen.

De mentor bespreekt deze route met leerling en ouders. Bij een overstap zal er één vak minder gevolgd hoeven te worden. De leerling geeft deze keuze aan. Vervolgens worden de docenten om advies gevraagd.

De decaan stelt vervolgens aan de hand van de PTA's een overstapprogramma op en bespreekt welke ondersteuning de leerling nodig heeft. Bij de laatste toetsweek maakt deze leerling dan SE-toetsen met 4 HAVO. Deze leerling heeft vervolgens in het examenjaar nog recht op herkansingen.

Uitgangspunten

De overstap van 5 VWO naar 5 HAVO is niet de meest eenvoudige stap. De volgende zaken moeten worden overwogen:

- De resultaten zijn het gevolg van onvoorziene en zwaarwegende privé-zaken.
- Inzet en werkhouding zijn voldoende/goed om te kunnen slagen voor een havodiploma.
- Er is een goed plan voor een vervolgopleiding na de HAVO.
- De resultaten zijn voldoende om te kunnen slagen voor het HAVO-diploma.
- Het overstapprogramma is met succes volbracht.

Leerlingen die niet voldoen aan bovenstaande tijdspad en uitgangspunten kunnen in principe niet overstappen.

2. OVERSTAPPEN VAN HAVO NAAR VWO (OPSTROOM)

Een aantal van onze HAVO leerlingen heeft de ambitie om een VWO-diploma te halen. Een VWO-diploma biedt deze leerlingen de uitdaging en mogelijkheden die ze nodig hebben. Bovendien heeft het KKC de ambitie om leerlingen de kans te bieden om het beste uit zichzelf te kunnen halen. Daarom wil het KKC meer mogelijk maken om ambitieuze, leergierige HAVO leerlingen een kans te geven op een VWO-opleiding.

Elke HAVO leerling die deze overstap overweegt, moet zich de onderstaande punten goed realiseren:

1. Het VWO-abstractieniveau is duidelijk hoger dan het HAVO-niveau. Er wordt dus bij alle vakken meer naar inzicht gevraagd. Daarom halen lang niet alle leerlingen die overstappen een diploma.
2. Om een universitaire studie te kunnen kiezen is het halen van een VWO-diploma niet altijd nodig. Ook met een propedeuse of bachelor diploma van het HBO is het vaak bijzonder goed mogelijk. Er zijn dus meer routes naar succes.

2.1 VAN HAVO NAAR VWO IN DE ONDERBOUW

In de onderbouw van de HAVO kunnen leerlingen zo goed scoren dat een overstap naar een volgende klas VWO overwogen zou kunnen worden. Niet iedere leerling ontwikkelt zich immers op dezelfde manier. Wij willen graag onderwijs op maat aanbieden en talenten voor het KKC behouden.

Doelgroep

Zeer goed scorende leerling in de onderbouw van de HAVO, met de legitieme aantoonbare ambitie om VWO te gaan doen.

Tijdspad en actielijst

Eerste signalering vindt plaats na de tweede toetsweek. Mentor gaat in gesprek met ouders en leerling. In 3 HAVO moet er extra aandacht zijn van de mentor voor de profielkeuze in het VWO en de eventuele gevaren en kansen van een overstap. In de eerste leerlingbespreking wordt door de vakdocenten een voorlopig advies gegeven. Wanneer de meerderheid van docenten voor een eventuele overstap naar het VWO is, worden bij minstens drie verschillende vakken toetsen op VWO-niveau afgenomen, zodat het analytisch vermogen inzichtelijk gemaakt kan worden. In de tweede leerlingbespreking, wordt er een tweede voorlopig advies uitgebracht door het docententeam op basis van behaalde resultaten.

Na april vindt een gesprek plaats met leerling, ouders, leerlingcoördinator, mentor en decaan. De docentenvergadering neemt een besluit in de overgangsvergadering. Na het eindrapport wordt overgegaan tot definitieve plaatsing bij een positief besluit. Een onafhankelijke toets kan als aanvullend middel worden ingezet om het niveau van de leerling te bepalen.

De uitgangspunten

- De leerling is niet blijven zitten in de voorgaande klassen;
- De leerling heeft afgerond een cijfermatig gemiddelde van 8;
- De leerling heeft voor de kernvakken afgerond een cijfermatig gemiddeld van 8;
- De leerling heeft voldoende resultaat behaald voor de afgenomen toetsen op VWO niveau.

De leerling krijgt goede en planmatige ondersteuning. Profielkeuze in de 3de klas op VWO niveau met uitzicht op studiekeuze. Leerlingen die niet voldoen aan bovenstaande tijdpad en uitgangspunten kunnen in principe niet overstappen.

2.2 VAN 5 HAVO NAAR 5 VWO (DREMPELLOZE OVERSTAP)

Inleiding en aanleiding

Er is op het KKC een grote groep leerlingen die, na hun HAVO diploma, ook nog een VWO diploma willen halen. Wij bieden al jaren deze kans. Tegenwoordig is de overstap drempelloos. Toch zijn er nog zaken om rekening mee te houden.

Doelgroep

Leerlingen met een HAVO diploma en de ambitie om VWO te gaan doen.

Tijdpad en actielijst

De aanmeldprocedure is als volgt: de leerling meldt zich voor de kerstvakantie aan bij de afdelingsleider door middel van een profielkeuzeformulier. Er wordt, voor de laatste toetsweek advies gevraagd aan de vakdocenten en dit wordt door de mentor besproken met de leerling. Van aanvragen die daarna worden ingediend, beslist de toelatingscommissie (bestaande uit de decaan, leerling coördinatoren en afdelingsleiders) of de overstap wordt toegestaan. Indien de overstap akkoord bevonden wordt, wordt een schriftelijke bevestiging naar de ouders gestuurd.

De uitgangspunten

De drempelloze overstap naar 5 VWO is in principe binnen hetzelfde profiel en met dezelfde vakken. Er zijn enkele voorwaarden verbonden aan een overstap naar het VWO:

- Leerlingen zonder extra vak in de vrije ruimte volgen een inhaalprogramma voor een extra vak op VWO-niveau. Dat betekent dat de stof van 4 VWO van één vak ingehaald moet worden. In de laatste reguliere toetsweek van 4 VWO maken de overstappers een toets om te kijken op welk niveau zij zitten bij het nieuwgekozen vak.
- Op VWO-niveau is Frans of Duits verplicht. Een leerling moet dus Frans of Duits al op de HAVO gekozen hebben of één van deze inhalen. Dit inhaalprogramma start al in januari van het examenjaar.
- Met een dyslexie-verklaring is het niet altijd verplicht Frans of Duits te volgen en kan een ander extra vak gekozen worden.
- Leerlingen met het profiel C&M hebben op het VWO verplicht wiskunde A of C. Bij een overstap naar het vwo moet er dan dus wiskunde als extra vak gekozen worden.
- Leerlingen kunnen er in 5VWO voor kiezen om maatschappijleer en/of CKV als afgesloten te beschouwen. Let op: het combinatiecijfer wordt dan bepaald door slechts twee (of drie)

onderdelen: de vakken literatuur en het profielwerkstuk. Zie [Kan ik binnen de bovenbouw overstappen tussen havo en vwo? | Rijksoverheid.nl](#).

Leerlingen die niet aan deze voorwaarden voldoen, kunnen in principe niet overstappen. Een leerling die overstapt mag niet doubleren in 5 vwo.

3. UITSTROMEN NAAR ANDER ONDERWIJS

Het KKC biedt alleen onderwijs op HAVO- en VWO-niveau. Deze twee onderwijstypes zijn echter niet altijd voor alle leerlingen even geschikt. Ze zouden daarom beter kunnen afstromen naar het VMBO of het MBO. Sommigen zullen gedwongen moeten vertrekken, anderen kunnen naar aanleiding van ervaringen en voorlichting tot de conclusie komen dat het tijd is om afscheid te nemen. Goede begeleiding blijft hoe dan ook van groot belang.

3.1 UITSTROMEN VAN ÉÉN EN TWEE HAVO NAAR HET VMBO

Er zijn leerlingen op onze HAVO die beter kunnen uitstromen naar het VMBO. Gelukkig zijn er meerdere opties binnen het samenwerkingsverband Amstelland Meerlanden.

Doelgroep

Leerlingen die (dreigen te) doubleren in de onderbouw van de HAVO. Met name de eerste twee jaren zijn belangrijk, met als kanttekening dat doubleren in de brugklas niet is toegestaan. Overstappen van 3 HAVO naar 4 VMBO is in veruit de meeste gevallen niet mogelijk maar kan in sommige gevallen wel, altijd in overleg met de vmbo-school waarnaar wordt overgestapt.

Tijdpad en actielijst

Eerste signalering volgt na de eerste leerlingbespreking. De mentor voert een gesprek met leerling, ouders over de mogelijkheid over te stappen waarin de eventuele voor- en nadelen worden besproken. In de periode erna, oriënteren ouders en leerling zich op de mogelijkheden. Voor een overstap naar VMBO dienen ouders hun kind voor de meivakantie aangemeld te hebben via de procedure Zij-instroom Amstelland op een VMBO-school. Zie hiervoor [Scholen Amstelland | SWV AM](#). In de tweede helft van het schooljaar wordt er een NIO-onderzoek afgenomen om het niveau van de leerling in kaart te brengen ter ondersteuning van de overstap.

Eind maart krijgt de leerling een gesprek op het decanaat over de toekomstmogelijkheden met een vmbo-diploma. Als een leerling definitief besluit om naar het VMBO over te stappen, wordt voor deze leerling een onderwijsprogramma op maat gemaakt voor de rest van het schooljaar door de decaan in samenwerking met vakdocenten.

Na het eindrapport volgt de definitieve overstap. Er wordt dan een schriftelijke bevestiging naar de ouders gestuurd.

Uitgangspunten

De leerling krijgt goede en planmatige ondersteuning, die niet alleen is gericht op overgang, maar ook op een eventuele overstap.

Nazorg

Na de overstap is nazorg van groot belang gebleken. De kans op versloffing of dalende motivatie is groot. Daarom contact tussen leerlingcoördinator en nieuwe school over de voortgang in periode 2.

3.2 UITSTROMEN NAAR HET MBO

Vanaf de derde klas wordt het MBO een alternatief voor een groep KKC-leerlingen. Hierin worden twee groepen onderscheiden:

1. Zonder overgangsbewijs van de derde naar de vierde klas kan een leerling alleen naar MBO-entree (niveau 1 of 2). Het niveau van deze groep opleidingen is echter niet bijzonder hoog. Wel heeft het ROC van Amsterdam een speciale IZone opleiding, voor studenten die zich nog moeten bewijzen. Toelating is echter geen gegeven en ook het VMBO is dan geen echte optie meer. Leerlingen in dit leerjaar zijn nog leerplichtig en kunnen niet zonder diploma van school. Het KKC zal dus altijd in overleg met leerling en ouders een andere, succesvolle route moeten vinden met en voor de leerling.
2. Met een overgangsbewijs van de derde naar de vierde klas kunnen onze leerlingen instromen in een MBO-niveau 3 of 4 opleiding. Deze opleidingen zijn op HAVO- niveau en bieden daarom toegang tot het HBO. Sommige instellingen bieden zelfs tweejarige MBO-opleidingen aan, zodat HAVO-overstappers geen tijd verliezen.

Doelgroep

We onderscheiden hier drie doelgroepen:

1. Leerlingen die (voor de tweede keer) dreigen te doubleren in de bovenbouw van de HAVO en het VWO.
2. Leerlingen (eventueel) twee keer doubleren in de derde klas van de HAVO.
3. Leerlingen in klas drie en vier, die het fijner zouden vinden op het MBO.

Tot voor kort gingen veel van deze leerlingen naar het volwassenonderwijs (VAVO). Deze route wordt echter steeds moeilijker toegankelijk. Steeds vaker wordt op het VAVO nu een opleiding op lager niveau aangeboden. Voor havisten betekent dit het VMBO, terwijl ze meestal al een overgangsbewijs hebben dat toegang biedt tot MBO4. Voor VWO-ers betekent dit dan de HAVO, terwijl juist dan het MBO wellicht beter zou kunnen zijn.

Tijdpad en actielijst

De decaan initieert een gesprek tussen leerling, ouders en mentor over de mogelijkheid over te stappen als daartoe aanleiding is op basis van de eerste toetsweek. De eventuele voor- en nadelen worden besproken. Leerling gaat verplicht naar een open dag van het MBO in januari/februari. Ouders worden op de hoogte gesteld dat inschrijving op het MBO voor 1 april dient te geschieden.

In maart is er wederom contact vanuit de decaan met leerling, ouders en mentor over de overstap; uitleg van de voorwaarden, de voor- en nadelen en de begeleiding. Rond deze tijd krijgt de leerling een gesprek op het decanaat over de toekomstmogelijkheden met een MBO-diploma. Als een leerling definitief besluit om naar het MBO over te stappen, wordt voor deze leerling een onderwijsprogramma op maat gemaakt voor de rest van het schooljaar door de decaan in samenwerking met vakdocenten.

Eventueel kan de AL besluiten een leerling in de bespreekzonde te plaatsen om een gerichte bevordering mogelijk te maken. In zulke gevallen zal een contract worden opgesteld waarin ouders en leerlingen beloven geen zitting te nemen in HAVO 4. Daarbij schrijft een leerling zich verplicht, voor 1 april, in voor de gewenste MBO4 opleiding.

In de eerste periode van HAVO 3 is er voorlichting voor alle leerlingen van het MBO-college Amstelland, over de voordelen van het MBO ten opzichte van de HAVO. De daaropvolgende mentorles hebben leerlingen een klassikale nabespreking hierover met hun mentor, waarin deze uitleg geeft over hoe het KKC omgaat met een eventuele overstap.

Voor HAVO 4 leerlingen die twee keer dreigen te doubleren geldt dat ze zich voor 1 april verplicht moeten inschrijven voor een MBO4 opleiding. Uitbestedingen voor het VAVO worden niet meer automatisch verstrekt. Zeker niet als blijkt dat een leerling zich niet aan de afspraken en verplichtingen heeft gehouden.

Na het eindrapport volgt de definitieve overstap.

Uitgangspunten

De leerling krijgt goede en planmatige ondersteuning, die niet alleen is gericht op overgang, maar ook op een eventuele overstap.

3.3 OVERSTAP NAAR HET VAVO

Sommige leerlingen, in de bovenbouw van havo en vwo, verlaten onze school om naar het VAVO (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs) te gaan. We onderscheiden hier twee groepen:

- Leerlingen die een tweede keer dreigen te doubleren en voor wie andere opties (van 5 VWO naar 5 HAVO of naar MBO) geen optie meer zijn.
- Leerlingen die hun eindexamen niet halen en deelcertificaten willen halen.

Leerlingen kunnen besluiten om op eigen kosten VAVO te volgen. In dat geval zijn er meerdere opties mogelijk. Als school bieden wij echter, en alleen in sommige gevallen, een uitbesteding naar twee scholen aan:

- NOVA College (alleen leerlingen die op de peildatum 1 augustus 18 jaar of jonger zijn);
- Joke Smit (alleen voor 16- of 17-jarigen, onder voorbehoud van aanname door Joke Smit).

Leerlingen die na de HAVO het VWO willen doen, kunnen zich hiervoor aanmelden bij het KKC. Deze leerlingen worden niet uitbesteed naar het VAVO.

Bij een uitbesteding gaan we in principe uit van vier examenvakken per schooljaar én van een uitbesteding voor één jaar, en uiterlijk tot het volgende diploma (d.w.z. dat er niet na een HAVO diploma ook een VWO-diploma kan worden gehaald).

Tijdpad en actielijst

Voor voorexamenleerlingen geldt het volgende:

Als een leerling slechte cijfers haalt in 5 VWO of 4 HAVO, of dreigt twee keer te doubleren in de bovenbouw, volgt een gesprek tussen leerling, mentor en ouders. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden, zoals overstappen van 5 VWO naar 5 HAVO, of naar het MBO. Hierbij wordt ook de decaan betrokken. Een uitbesteding naar het VAVO kan pas als andere opties zijn uitgesloten.

Voor examenleerlingen geldt het volgende:

Voor mentoren is er een signaleringsfunctie bij leerlingen die dreigen te zakken. De decanen zorgen ervoor dat de mentoren goed op de hoogte zijn van alle opties wat betreft VAVO. Als een leerling zakt op enkele vakken, kan besloten worden tot uitbesteding. Als een leerling voor meer dan de helft van de vakken een onvoldoende haalt, wordt er in principe gedoubleerd op het KKC.

Uitgangspunten voor een uitbesteding

Leerlingen

- zijn minstens één keer gedoubleerd of dreigen met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te doubleren;
- zijn voor niet meer dan de helft van de examenvakken gezakt voor hun eindexamen;
- zitten minstens in het voorexamenjaar (4 HAVO of 5 VWO);
- kunnen duidelijk beargumenteren waarom het volwassenenonderwijs beter bij hen past;
- hebben kans van slagen op het VAVO.

En alle andere opties zijn uitgesloten.

Voor een leerling die het VAVO zelf wil betalen, geldt het bovenstaande niet.

4 EXTRA RUIMTE VOOR BIJZONDERE LEERLINGEN(MAATWERK)

Het KKC biedt graag mogelijkheden voor leerlingen die meer ruimte nodig hebben om zich te kunnen ontwikkelen. Hierbij hebben we het niet alleen over extra vakken, meer uitdaging en sneller werken. We willen vooral flexibel zijn, maatwerk leveren, mogelijk maken en waarderen.

4.1 EXTRA VRIJE RUIMTEVAK HAVO

Het volgen van een extra vrij ruimtevak op de HAVO kan in enkele gevallen nuttig zijn. Vooral leerlingen die willen overstappen naar het vwo hebben dat extra vak nodig. Al kan dit extra vak natuurlijk ook in de zomervakantie tussen 5 HAVO en 5 VWO worden ingehaald. Voor leerlingen die extra uitdaging zoeken kan een extra vak ook een optie zijn.

Doelgroep

Leerlingen in 3 HAVO die meer uitdaging zoeken binnen hun opleiding en leerlingen die willen overstappen naar het VWO.

Tijdpad en actielijst

Het extra vak wordt gekozen in HAVO 3. Dit maakt dus onderdeel uit van de normale procedure omtrent profielkeuze.

Aan het einde van februari en het begin van maart maakt een leerling kenbaar dat hij/zij een extra vak wil. Daarop volgt een gesprek met de mentor over de voorwaarden, de voordelen en de nadelen. Bij wiskunde D online wordt ook een gesprek met de wiskundedocent gevraagd.

Na de definitieve profielkeuze wordt gekeken of een leerling aan de voorwaarden voldoet.

Voorwaarden

Om een extra vak in de vrije ruimte te mogen kiezen, geldt:

- Een positief profieladvies van de docentenvergadering is nodig.
- Een positief advies van de docent voor het tweede vrije ruimte-vak is nodig.
- Op de eindlijst van de derde klas, staat geen onvoldoende in alle verplichte vakken, profielvakken en vrije-keuzevakken in gekozen vakkenpakket.
- Het gemiddelde van alle afgeronde eindcijfers klas 3 is minimaal 6,50.

Deze regels gelden niet voor Wiskunde D online. Dit vak mag als extra vak gekozen worden, als een leerling ook wiskunde B heeft en een natuurprofiel.

De docentenvergadering doet een bindende uitspraak of vervolgen van het extra vak toegestaan blijft bij de overgangsvergadering van HAVO 4 naar HAVO 5. Er is geen roostergarantie voor het extra vak.

4.2. EXTRA VRIJE RUIMTEVAK(KEN) VWO

Doelgroep

Voor leerlingen die extra uitdaging zoeken op het vwo en zich beter of breder willen oriënteren op een vervolgopleiding, bestaat er de mogelijkheid om een tweede (en soms zelfs derde) vak in de vrije ruimte te volgen. Voor een tweede extra vak zijn geen voorwaarden mits de keuze past binnen de profielkeuze. Voor het kiezen van een derde extra vak zijn wel voorwaarden van toepassing (zie bijlage bevorderingsreglement KKC).

Tijdpad

Het extra vak wordt gekozen in VWO 3. Dit maakt dus onderdeel uit van de normale procedure omtrent profielkeuze.

Aan het einde van februari en het begin van maart maakt een leerling kenbaar dat hij/zij een tweede en eventueel derde vak in de vrije ruimte wil.

Er is geen roostergarantie voor het derde extra vak.

4.3 VERSNELD EXAMEN DOEN OP HET VWO

Voor sommige leerlingen in de bovenbouw van het VWO is het fijn als ze bepaalde vakken versneld kunnen afronden. Dit geeft meer ruimte in de rooster in het examenjaar en kan meer uitdaging bieden voor leerlingen die dat nodig hebben. Er zijn hier twee varianten denkbaar:

- Een staatsexamen doen in een vak.
- Op het KKC versneld een vak afronden.

Staatsexamen doen

Een staatsexamen vindt plaats buiten het KKC. Dit heeft als voordeel dat het elk jaar en zonder verdere organisatorische problemen kan worden gedaan. Het nadeel is evenwel dat de hiermee verkregen deelcertificaten niet op het KKC-diploma kunnen verschijnen en dus ook bij ons niet meetellen bij de slaag- en zakregeling. Op het VAVO kan dat echter wel en het KKC kan helpen hierin een werkzame oplossing te zoeken. Voor aanmelden en [meer informatie, kijk hier](#).

Versnellen op het KKC

Versneld examen kan voor vakken die worden afgesloten met alleen schoolexamens zoals (op het KKC) Spaans, wiskunde D en informatica. Voor het versneld volgen van vakken met een centraal eindexamen is maatwerk nodig.

Tijdpad

Voor het versneld examen doen in een vak op het KKC meldt een leerling uiterlijk in 4V zijn of haar interesse bij mentor of HB-coach. Afhankelijk van het vak wordt een versnelde route opgesteld binnen de mogelijkheden van het KKC.

4.4 VERBREDINGSPROJECT 'KKCHALLENGE'

Doelgroep

Leerlingen uit de onderbouw (HAVO en VWO) die meer uitdaging kunnen gebruiken. De leerlingen mogen per week twee lessen gebruiken om aan hun eigen gekozen project te werken. Er kunnen afspraken gemaakt worden dat lessen in bepaalde vakken niet gemist mogen worden.

De begeleider spreekt regelmatig met de leerling.

Tijdpad

Brugklas:

De mentor kijkt voor welke leerlingen het project geschikt kan zijn. Dit kan op grond van de informatie van de ouders (bij de kennismakingsgesprekken) of informatie van docenten bij de leerlingenbespreking. Leerlingen kunnen dan in december starten met het project.

Tweede en derde klas:

Leerlingen die in het vorig schooljaar hebben meegedaan aan KKChallenge mogen in september weer verder. Voor andere leerlingen geldt dat de mentor op grond van informatie van ouders en/of docenten leerlingen kan aanmelden.

Uitgangspunten

De leerling heeft behoefte aan uitdaging. Dit betekent niet dat alle cijfers heel hoog moeten zijn, denk hierbij bijvoorbeeld aan onderpresteerders die uitdaging kunnen gebruiken. Ook voor leerlingen die in sommige vakken heel goed zijn en in andere vakken juist niet, kan KKChallenge uitdaging bieden.

De leerling moet wel voldoende zelfstandig zijn om in te kunnen schatten welke lessen er gemist kunnen worden en te zorgen dat er geen hiaten ontstaan.

Bovenbouw

In de bovenbouw is geen speciaal programma voor verbreders. Wel zijn er mogelijkheden om versneld vakken te volgen, extra vakken te volgen, vakken op een hoger niveau af te sluiten (voor havisten), waarderingen te verzamelen voor bijzondere prestaties, een module op het HBO te volgen en deel te aan pre-university trajecten. Het KKC stelt zich, in de dit soort gevallen, flexibel op, binnen de grenzen van de wet en de praktische mogelijkheden van de school. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk een aangepast rooster te volgen, om ruimte te maken voor een traject dat gericht is op persoonlijke groei.

4.5 WITTE KAART

Doelgroep

(Hoog)begaafde leerling die voor een bepaald vak uitstekend presteert of juist slechter gaat presteren door motivatieverlies (door bijvoorbeeld te veel herhaling).

Tijdpad

Met een witte kaart hoeft een leerling uit de onderbouw of bovenbouw in overleg met de leerlingcoördinator, het expertteam begaafdheid en vakdocent(en) wekelijks één of meerdere lessen per vak niet volgen en mag hij deze tijd inzetten voor eigen ontwikkeling. Dit kan verdiepende lesstof zijn, werken aan een eigen project of maken/leren van huiswerk. Per leerling wordt bekeken hoeveel lessen dit zijn.

Voorwaarden

Een leerling kan niet zomaar elke les missen:

- Altijd in overleg met de vakdocent, afspraken maken over verplichte aanwezigheid in de les, bijvoorbeeld bij een practicum.
- De leerling neemt voor de les contact op met de docent en gaat daarna zelfstandig werken.
- De leerling is verantwoordelijk voor het bijhouden van de stof.
- Sommige vakken (LO, creatieve vakken) komen niet in aanmerking voor het missen van lessen.

In principe wordt deze kaart voor langere tijd ingezet, op voorwaarde dat aan het einde van het schooljaar een duidelijk opbrengst is van de eigen ontwikkeling. Er kan bijvoorbeeld een presentatie worden gehouden om deze opbrengst te laten zien aan medeleerlingen, ouders en andere geïnteresseerden.

De kaart wordt alleen uitgegeven door het expertteam. Dat hanteert de volgende voorwaarden:

- De leerling is hoogbegaafd of heeft een cijferbeeld dat het aannemelijk maakt dat hij een les kan missen.
- De leerling houdt zich aan de gemaakte afspraken.
- Er is een invulling bedacht voor de gemiste uren met een duidelijke opbrengst.
- De leerling kan laten zien waar de gemiste uren aan besteed zijn.
- Gebruik maken van de witte kaart mag niet tot extra werk voor de docent(en) leiden.

4.6 CERTIFICATEN

Tijdens de schoolcarrière op het KKC is het mogelijk om je als leerling ook op andere terreinen binnen school je te bekwamen naast 'de gewone schoolse zaken'. Al deze zaken worden vastgelegd in certificaten die uitgereikt worden bij het diploma.

Peermentor

In de brugklas worden de leerlingen, behalve door de mentor en de afdelingsleider, begeleid door twee peermentoren per klas. Peermentoren (peergroupmentors) zijn leerlingen uit de vierde klas die de brugklassers helpen bij het wennen op het KKC. Ze zijn aanspreekpunt voor de nieuwe leerlingen en assisteren de mentor. Ook zijn zij aanwezig op de introductiedagen, het brugklaskamp, Sinterklaas- en Kerstfeest, projecten en andere gelegenheden die zich in de eerste klas voordoen. Tijdens open dagen (werving van nieuwe leerlingen) zijn de peermentoren ook actief. Zij vormen een belangrijke schakel op bijvoorbeeld de open middagen.

Leerlingenraad

De school heeft een leerlingenraad waar alle leerlingen aal deel kunnen nemen. De leerlingenraad heeft regelmatig overleg met de rector.

Medezeggenschapsraad (MR)

De MR van het Keizer Karel College is volgens de Wet op de Medezeggenschap het officiële inspraakorgaan voor de school. De MR bestaat uit een oudergeleding, een leerlingengeleding en een personeelsgeleding.

Jongerencommissie UNESCO

Een groep leerlingen vormt de jongerencommissie van UNESCO en organiseert alle UNESCO-activiteiten, onder begeleiding van een aantal docenten.

Feestcommissie

Een groep leerlingen uit verschillende jaarlagen organiseert verschillende festiviteiten; onder andere de muziek bij het eerste klas feest, het 3de klas gala en ze regelen het geluid en de muziek bij voordrachten zoals bij het eindexamen muziek. Zij regelen bij deze activiteiten ook de op- en de afbouw.

Jaarboek

In 5 HAVO en 6 VWO is een groep leerlingen verantwoordelijk voor de inhoud, de kwaliteit en de organisatie van het jaarboek.

Olympiade

Voor een aantal vakken kunnen leerlingen meedoen aan de olympiade. De voorrondes van de olympiades zijn vooral gericht op het enthousiasmeren en motiveren van de leerlingen voor de bètavakken, door ze interessante en stimulerende opgaven voor te leggen. In de volgende rondes verschuift het accent steeds verder naar presteren en excelleren.

O&O

Na 6 jaar het vak O&O te hebben gevolgd krijgt de leerling namens de Stichting Technasium een officieel certificaat voor deelname aan deze opleiding.

Peer2peer project

In schooljaar 2021-2022 doen wij voor de derde keer mee met dit project. Leerlingen worden een buddy van een nieuwkomer. Dit doen zij een jaar om de integratie beter te laten verlopen.

4.7 TWEEDE MODERNE VREEMDE TAAL LATEN VALLEN

Het KKC is verplicht leerlingen les te geven in moderne vreemde talen. Op het VWO is het zelfs verplicht om, naast Engels, nog examen te doen in een andere moderne vreemde taal (Frans of Duits). Er zijn echter leerlingen die hier, om uiteenlopende redenen, niet toe in staat zijn. Voor hen is dispensatie mogelijk (bv. Voor dyslectische leerlingen, zie hieronder).

Doelgroep

Leerlingen die niet in staat zijn een diploma te halen op hun niveau met een tweede moderne vreemde taal naast Engels in hun vakkenpakket. Namelijk als leerlingen:

- Een stoornis hebben die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal;
- Een andere moedertaal hebben dan de Nederlandse taal of de Friese taal

Voor meer informatie over deze regeling verwijzen we hier graag naar [bijlage 3 van ons dyslexie protocol](#). Deze bijlage is ook van toepassing op leerlingen met een andere moedertaal.

In uitzonderlijke gevallen kan een atheneumleerling met een natuurprofiel een ontheffing krijgen voor de tweede moderne vreemde taal. Het gaat om de gevallen waarin de betrokken leerling met grote waarschijnlijkheid vanwege de verplichting van die taal belemmerd zal worden een VWO diploma met een natuurprofiel te halen. Ook in dit geval zal de leerling ter compensatie een vervangend vak in de vrije ruimte kiezen.

4.8 OP DE HAVO VAK(KEN) VOLGEN OP VWO-NIVEAU

Sommige leerlingen op de HAVO zijn uitzonderlijk goed in een bepaald vak. Voor deze leerlingen bestaat er een mogelijkheid om in dit vak op VWO-niveau examen te doen. Dit betekent voor deze leerlingen een maatwerktraject waarin zij ook veel zelf moeten omdat er geen garantie gegeven kan worden dat alle lessen gevolgd kunnen worden op VWO-niveau. Daarnaast moeten leerlingen zich realiseren dat zij uiteindelijk een HAVO diploma krijgen met een vermelding op de cijferlijst dat het vak op VWO-niveau is afgesloten. Desondanks kan het voor sommige leerlingen een goede uitdaging zijn om dit traject te doen.

Doelgroep

Voor leerlingen in de bovenbouw van de HAVO die uitzonderlijk goed zijn in een vak en dit op een hoger niveau willen afsluiten.

Tijdpad

Bij de profielkeuze geven leerlingen aan dat ze het vak op VWO-niveau willen volgen. Er kan geen garantie gegeven worden dat alle lessen gevolgd kunnen worden op VWO-niveau. De leerling dient vóór 1 oktober van het schooljaar waarin eindexamen wordt gedaan aan te geven of hij of zij ook daadwerkelijk eindexamen op VWO-niveau wil doen voor het betreffende vak.

Uitgangspunten

De leerling heeft behoefte aan uitdaging. Dit betekent niet dat alle cijfers van alle vakken heel hoog moeten zijn, het gaat voornamelijk om het vak waarin op VWO-niveau eindexamen wordt gedaan. Ook voor leerlingen die in sommige vakken heel goed zijn en in andere vakken juist niet, kan het verbredingsproject uitdaging bieden.

De leerling moet wel voldoende zelfstandig zijn om in te kunnen schatten welke lessen er gemist kunnen worden en te zorgen dat er geen hiaten ontstaan.

De leerlingcoördinator neemt het uiteindelijke besluit. Dit wordt gedaan in samenspraak met de decaan en de examencommissie.